מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את החצב ומבשרי סתיו נוספים כתופעות עונתיות חוזרות בטבע
- לתרגל הבנת הנקרא, סידור רצף ואוצר מילים בהתאם לגיל
- לחזק מודעות לשמירה על פרחי בר ולכללי בטיחות בטיול
- להתאים את התרגול לאוכלוסיות שונות – עולים חדשים וחינוך מיוחד

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • גן עד א': מגלים את החצב – מזהים ומכירים

1. א – ח
2. ב – באדמה

חלק ב' – פרק 1 • גן עד א': מגלים את החצב – נכון או לא נכון

1. נכון – בקיץ חם בחוץ, וחצבי שומר מים בתוך הבצל.
2. לא נכון – החצב רעיל ואסור לקטוף פרחי בר.

חלק ג' – פרק 1 • גן עד א': מגלים את החצב – משלימים ומתאימים

1. לבנים

חלק ד' – פרק 1 • גן עד א': מגלים את החצב – מתאימים תמונה ומילה

1. 1 – ב (פרח לבן וגבוה)
2. 2 – א (באה לשתות צוף)
3. 3 – ד (נמצא מתחת לאדמה)
4. 4 – ג (יורד בחורף)

חלק ה' – פרק 2 • ב' עד ג': קוראים ומסדרים את מעגל החיים – הבנת הנקרא

1. ב – כי הוא פורח בסוף הקיץ ומודיע שהסתיו מגיע
2. ג – בבצל שמתחת לאדמה
3. ב – עמוד הפריחה

חלק ו' – פרק 2 • ב' עד ג': קוראים ומסדרים את מעגל החיים – אוצר מילים וסידור

1. בצל

חלק ז' – פרק 2 • ב' עד ג': קוראים ומסדרים את מעגל החיים – התאמה וסידור שלבים

1. 1 – ד (מחסן מים ומזון מתחת לאדמה)
2. 2 – ג (הגבעול הגבוה שעליו נפתחים הפרחים)
3. 3 – ב (דבר שאנשים מספרים מדור לדור בלי הוכחה מדעית)
4. 4 – א (כינוי לחצב כי הוא מודיע שהקיץ נגמר)

חלק ח' – פרק 3 • ד' עד ו': חוקרים ומשווים מבשרי סתיו – זוכרים עובדות

1. א – לכרכום 3 אבקנים ולסתוונית 6
2. ב – חסידה לבנה

חלק ט' – פרק 3 • ד' עד ו': חוקרים ומשווים מבשרי סתיו – נכון/לא נכון והתאמה

1. נכון – הוא מגיע מאזורים קרים בצפון בסתיו ונשאר בישראל עד החורף.
2. לא נכון – העלים יוצאים רק אחרי הפריחה, לקראת החורף.

חלק י׳ – פרק 3 • ד׳ עד ו׳: חוקרים ומשווים מבשרי סתיו – מתאימים ומשלימים

- 1 – ד (עמוד פריחה גבוה ולבן בלי עלים)
- 2 – ג (פרחים ורודים-סגולים בצורת גביע)
- 3 – ב (פרח עם צלקות כתומות בולטות)
- 4 – א (עלים בצורת לב עם ציור כסוף)

חלק י״א – פרק 3 • ד׳ עד ו׳: חוקרים ומשווים מבשרי סתיו – השלמת משפטים

- 1. רקפת
- 2. 3

חלק י״ב – פרק 4 • עברית לעולים חדשים: מילות הסתיו – התאמת מילים ומשמעות

- 1 – ג (הָעוֹנָה שֶׁמַּתְחִילָה אַחֲרֵי הַקַּיִץ)
- 2 – ד (הָעוֹנָה הַקָּרָה עִם גֶּשֶׁם)
- 3 – ב (יוֹרֵד מֵהֶעָנָן בַּחֹרֶף)
- 4 – א (נִמְצָא בָּאֲדָמָה וְשׁוֹמֵר מַיִם וּמָזוֹן)

חלק י״ג – פרק 4 • עברית לעולים חדשים: מילות הסתיו – משלימים משפטים

- 1. חַם
- 2. גֶּשֶׁם

חלק י״ד – פרק 4 • עברית לעולים חדשים: מילות הסתיו – מבינים ויוצרים דו־שיח

- 1. נכון – דָּנָה שׁוֹאֶלֶת 'אֶפְשָׁר לְקָטֹף?' וְאַבִּי עוֹנֶה שֶׁלֹּא

חלק ט״ו – פרק 4 • עברית לעולים חדשים: מילות הסתיו – כותבים בעצמנו

חלק ט״ז – פרק 5 • חינוך מיוחד: צעד אחר צעד ומיון – מתאימים לקבוצה הנכונה

- 1 – ד (צמח)
- 2 – ג (צמח)
- 3 – א (ציפור)
- 4 – ב (מזג אוויר)

חלק י״ז – פרק 5 • חינוך מיוחד: צעד אחר צעד ומיון – לוח בחירה והכנה לטיול

- 1. א – שמים כובע ולוקחים מים

חלק י״ח – פרק 5 • חינוך מיוחד: צעד אחר צעד ומיון – נכון או לא נכון וכתיבה

- 1. לא נכון – פרחי בר רבים מוגנים, ולכן רק מסתכלים ומצלמים.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מזכירה שם של צמח או ציפור וסימן זיהוי אחד לפחות מתוך הטבלה
- תשובה טובה כוללת שניים מתוך: ללכת עם מבוגר, לא לקטוף, לא לטעום, לשמור מרחק מדבורים
- תשובה טובה מראה הבנה שעובדה מדעית נבדקה ואמונה עממית היא סיפור שעובר מדור לדור בלי הוכחה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפרוס את החוברת על פני כמה שיעורים – שיעור אחד לכל פרק, עם יציאה קצרה לחצר בין הפרקים
- לתלמידים בגן ובכיתה א׳ מומלץ להקריא את הטקסטים בקול ולהשאיר את הכתיבה למינימום
- בחינוך מיוחד אפשר להגדיל את התמונות, לעבוד צעד אחד בכל פעם ולהשתמש בלוח בחירה מהאתר
- לעולים חדשים כדאי לשלב הקראה חוזרת של המילים המנוקדות לפני מילוי התרגילים

חוברת תרגול – סודות הפריחה: מבשרי הסתיו והחצב

סודות הפריחה: מגלים, משחקים ויוצרים

· חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – גן עד א׳: מגלים את החצב
2. פרק 2 – ב׳ עד ג׳: קוראים ומסדרים את מעגל החיים
3. פרק 3 – ד׳ עד ו׳: חוקרים ומשווים מבשרי סתיו
4. פרק 4 – עברית לעולים חדשים: מילות הסתיו
5. פרק 5 – חינוך מיוחד: צעד אחר צעד ומיון
6. פרק 6 – טיול תצפית ותעודת חוקר/ת (לכל הרמות)

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – סודות הפריחה: מבשרי הסתיו והחצב

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

עבדו על הפרק המתאים לכיתה שלכם לפי הסדר, ואם יש זמן אפשר להעזר גם בפרקים של רמות סמוכות. בסיום כל פרק אפשר לצאת לרגע קצר לחצר ולחפש מבשרי סתיו אמיתיים.

בנק מילים: רקפת | חַם | לבנים | בצל | 3 | גֶּשֶׁם

1 חלק א' – פרק 1 • גן עד א': מגלים את החצב – מזהים ומכירים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו אות מתחילה המילה חָצָב?

(א) ח (ב) ע (ג) ש

2. איפה חֲצַבְּי יָשֵׁן כל הקיץ?

(א) בעץ (ב) באדמה (ג) בשמיים

2 חלק ב' – פרק 1 • גן עד א': מגלים את החצב – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	חֲצַבְּי יָשֵׁן כל הקיץ בתוך הבצל.	☐	☐
2	אפשר לקטוף ולטעום פרחי חצב.	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • גן עד א': מגלים את החצב – משלימים ומתאימים

השלימו את המילה החסרה.

1. בסוף הקיץ חצבי מוציא גבעול ארוך, ועליו פרחים _____ .

4 חלק ד' – פרק 1 • גן עד א': מגלים את החצב – מתאימים תמונה ומילה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חָצָב	___	**א.** באה לשתות צוף
2. דְּבוֹרָה	___	**ב.** פרח לבן וגבוה
3. בָּצָל	___	**ג.** יורד בחורף
4. גֶּשֶׁם	___	**ד.** נמצא מתחת לאדמה

5 חלק ה' – פרק 2 • ב' עד ג': קוראים ומסדרים את מעגל החיים – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה קוראים לחצב מבשר הסתיו?

א) כי הוא פורח באביב ב) כי הוא פורח בסוף הקיץ ומודיע שהסתיו מגיע

ג) כי יש לו עלים בקיץ

2. איפה החצב שומר מים ומזון בקיץ?

א) בפרחים ב) בעלים ג) בבצל שמתחת לאדמה

3. מה צומח קודם אצל החצב - עמוד הפריחה או העלים?

א) העלים ב) עמוד הפריחה ג) הבצל החדש

6 חלק ו' – פרק 2 • ב' עד ג': קוראים ומסדרים את מעגל החיים – אוצר מילים וסידור

השלימו את המילה החסרה.

1. לחצב יש _____ גדול מתחת לאדמה שבו הוא שומר מים ומזון.

7 חלק ז' – פרק 2 • ב' עד ג': קוראים ומסדרים את מעגל החיים – התאמה וסידור שלבים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בצל	___	**א.** כינוי לחצב כי הוא מודיע שהקיץ נגמר
2. עמוד פריחה	___	**ב.** דבר שאנשים מספרים מדור לדור בלי הוכחה מדעית
3. אמונה עממית	___	**ג.** הגבעול הגבוה שעליו נפתחים הפרחים
4. מבשר הסתיו	___	**ד.** מחסן מים ומזון מתחת לאדמה

8 חלק ח' – פרק 3 • ד' עד ו': חוקרים ומשווים מבשרי סתיו – זוכרים עובדות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה ההבדל במספר האבקנים בין כרכום לסתוונית?

(א) לכרכום 3 אבקנים ולסתוונית 6 (ב) לסתוונית 3 אבקנים ולכרכום 6

(ג) אין הבדל כלל

2. איזה מבשר סתיו הוא ציפור נודדת שעוברת מעל ישראל בערך באוגוסט-אוקטובר?

(א) נחליאלי לבן (ב) חסידה לבנה (ג) רקפת מצויה

9 חלק ט' – פרק 3 • ד' עד ו': חוקרים ומשווים מבשרי סתיו – נכון/לא נכון והתאמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הנחליאלי הלבן מגיע לישראל בסתיו ונשאר כל החורף.	☐	☐
2	לחצב יש עלים ירוקים בזמן שהוא פורח.	☐	☐

10 חלק י׳ – פרק 3 • ד׳ עד ו׳: חוקרים ומשווים מבשרי סתיו – מתאימים ומשלימים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חצב מצוי	___	**א.** עלים בצורת לב עם ציור כסוף
2. סתוונית	___	**ב.** פרח עם צלקות כתומות בולטות
3. כרכום	___	**ג.** פרחים ורודים-סגולים בצורת גביע
4. רקפת מצויה	___	**ד.** עמוד פריחה גבוה ולבן בלי עלים

11 חלק י״א – פרק 3 • ד׳ עד ו׳: חוקרים ומשווים מבשרי סתיו – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ גדלה בין סלעים ועליה בצורת לב עם ציור כסוף.

2. לכרכום יש _____ אבקנים, ולסתוונית יש שישה.

12 חלק י״ב – פרק 4 • עברית לעולים חדשים: מילות הסתיו – התאמת מילים ומשמעות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. סְתָו	___	**א.** נִמְצָא בָּאֲדָמָה וְשׁוֹמֵר מַיִם וּמָזוֹן
2. חֹרֶף	___	**ב.** יוֹרֵד מֵהֶעָנָן בַּחֹרֶף
3. גֶּשֶׁם	___	**ג.** הָעוֹנָה שֶׁמַּתְחִילָה אַחֲרֵי הַקַּיִץ
4. בָּצָל	___	**ד.** הָעוֹנָה הַקָּרָה עִם גֶּשֶׁם

13 חלק י״ג – פרק 4 • עברית לעולים חדשים: מילות הסתיו – משלימים משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. בַּקַּיִץ _____ .

2. בַּחֹרֶף יוֹרֵד _____ .

14 חלק י״ד – פרק 4 • עברית לעולים חדשים: מילות הסתיו – מבינים ויוצרים דו־שיח

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בַּדּוּ־שִׁיחַ, דָּנָה שׁוֹאֶלֶת אֶת אַבִּי אִם אֶפְשָׁר לִקְטֹף אֶת הֶחָצָב	☐	☐

15 חלק ט״ו – פרק 4 • עברית לעולים חדשים: מילות הסתיו – כותבים בעצמנו

ענו בקצרה.

16 חלק ט״ז – פרק 5 • חינוך מיוחד: צעד אחר צעד ומיון – מתאימים לקבוצה הנכונה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חצב	___	**א.** ציפור
2. רקפת	___	**ב.** מזג אוויר
3. חסידה	___	**ג.** צמח
4. גשם	___	**ד.** צמח

17 חלק י״ז – פרק 5 • חינוך מיוחד: צעד אחר צעד ומיון – לוח בחירה והכנה לטיול

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה עושים לפני שיוצאים לטיול?

(א) שמים כובע ולוקחים מים (ב) קוטפים פרחים (ג) טועמים צמחים

18 חלק י״ח – פרק 5 • חינוך מיוחד: צעד אחר צעד ומיון – נכון או לא נכון וכתיבה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מותר לקטוף פרחי בר בטיול.	☐	☐

כרטיס יציאה

תן/י דוגמה אחת למבשר סתיו ותסביר/י איך מזהים אותו

מהם שני כללים חשובים שצריך לזכור כשיוצאים לטיול תצפית?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀